

MRCF กับการลดต้นทุนการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี

ตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ตำบลบ้านยางเป็น 1 ใน 25 ตำบล ในอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ที่เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญ เนื่องจากมีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มอยู่ในเขตชลประทาน มีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 18,175 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 4,303 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 1,686 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39 ปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกข้าวประสบปัญหาที่สำคัญคือต้นทุนการผลิตต่อไร่สูงเฉลี่ยไร่ละ 5,500 บาท ในขณะที่ราคาขายข้าวมีความไม่แน่นอน สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครปฐมจึงได้วิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของพื้นที่แล้วพบว่า มีความจำเป็นต้องเร่งรัดส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวให้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เองรวมถึงการบริโภคและจำหน่าย

เป้าหมายการดำเนินการ

มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อจะพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพุ่มธานี 1

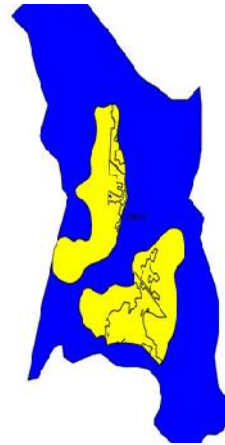
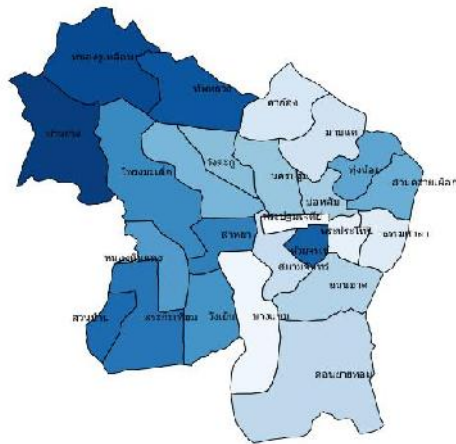
แนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครปฐมดำเนินการในการขับเคลื่อนส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าวด้วย MRCF ดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนที่ Zoning แผนที่แหล่งน้ำ แผนที่ชุดดิน แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนที่แหล่งน้ำ แผนที่ชุดดิน แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนที่พื้นที่ปลูกข้าว ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร(ทบก.) ข้อมูลการขึ้นทะเบียนพืชเศรษฐกิจ(ทพศ.) ข้อมูลศูนย์ข้าวชุมชน เป็นต้น

- นำข้อมูลชุดต่างมาทับซ้อนบนแผนที่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแผนที่ สรุปได้ว่า พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมากสำหรับการปลูกข้าว (S1) จาก Zoning จำนวน 1,686 ไร่ มีศักยภาพในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ 800 กก./ไร่ ขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงโดยเฉลี่ย 5,500 บาท/ไร่ มีแหล่งน้ำชลประทานจากแม่น้ำแม่กลองทำให้ไม่มีผลกระทบจากการปลูกข้าวฤดูแล้ง เกษตรกรจึงสามารถทำนาได้ 2 ฤดูกาล และการผลิตเพื่อจำหน่ายให้กับโรงสีนั้น เกษตรกรจะถูกกดราคา หรือขายได้ราคาถูก แต่เกษตรกรต้องไปซื้อพันธุ์ข้าวมาปลูกในราคาแพง และต้องไปซื้อพันธุ์มาจากที่อื่นซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

พื้นที่ ZONING ข้าว

ข้อมูล	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่	
		ไร่	ร้อยละ
S1	พื้นที่เกษตรกรรม	1,516	100
S2	พื้นที่เกษตรกรรมบางส่วน	-	-
S3	พื้นที่เกษตรกรรมเล็กน้อย	-	-
N	ไม่เหมาะสม	-	-
รวม		1,516	100

จากการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่การปลูกข้าวดังกล่าว ทำให้เห็นพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมายในการทำงานส่งเสริมการเกษตรและทิศทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าว โดยการลดต้นทุนการผลิตข้าว การรวมกลุ่มเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ปลูกเอง ไว้เพื่อบริโภค และจำหน่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่และตำบลใกล้เคียงที่มีความต้องการ

การดำเนินการขับเคลื่อนแบบมีส่วนร่วม

1. ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี
2. สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
4. สำนักพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนครปฐม

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครปฐม จึงได้จัดเวทีชุมชนเพื่อชี้แจงโครงการและสอบถามความสมัครใจที่รวมกลุ่มกันผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ปลูกเอง ไว้บริโภค และจำหน่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่และตำบลใกล้เคียงที่มีความต้องการ มีเกษตรกรสนใจที่เข้าร่วมโครงการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (15 มี.ค. 57 – 15 ก.ค. 57) ผลิตเมล็ดพันธุ์ปทุมธานี 1 จำนวน 12 ราย 60 ไร่ เมล็ดพันธุ์ผลิตได้ 36,000 กิโลกรัม

ระยะที่ 2 (15 ส.ค. 57 – พ.ย. 58) ผลิตข้าวปทุมธานี 1 จำนวน 120 ไร่ พื้นที่ 1,000 ไร่

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครปฐม ได้ขอการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวปทุมธานี 1 จากศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจังหวัดราชบุรี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

จำนวน 50,000 บาท ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยและการวิเคราะห์ดิน จากสำนักพัฒนาที่ดินจังหวัด นครปฐม การลดต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ จากกรมส่งเสริมการเกษตร จากนั้นมีการติดตามเยี่ยมเยียน เกษตรกรโครงการ ติดตามผลการดำเนินกิจกรรม

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการลงทุนการผลิตข้าว เช่นการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว 10 – 15 กก./ไร่ การใช้ปุ๋ยและการวิเคราะห์ดิน
2. ลดต้นทุนการผลิตข้าวของเกษตรกร 1,000 บาท
3. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง เพื่อบริโภค และจำหน่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่และตำบลใกล้เคียงที่มีความต้องการ จึงสามารถทำให้แก้ปัญหาราคาข้าวตกต่ำได้
4. เกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาจากภายนอก
5. เกษตรกรจำนวน 12 ราย พื้นที่ 60 ไร่ สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ปทุมธานี 1 ได้จำนวน 36,000 กิโลกรัม

ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

1. มีการสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ
2. ความตั้งใจของเกษตรกรที่นำไปปฏิบัติจริงทำให้เกษตรกรเข้มแข็งสามารถช่วยเหลือตนเองได้
3. พื้นที่ที่มีความเหมาะสมเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การปลูกข้าว และอยู่ในเขตชลประทานสามารถปลูกข้าวได้ทั้งปี